

Malmö Raadhussarchiv,
med dets ældre danske Diplomer og Documenter.

Af

Dr. S. Reuterdahl.

Under et længere Ophold i Malmö, sidstleden Juli Maaned, havde jeg Leilighed til at gøre mig noget nærmere bekendt med det derværende Raadhussarchiv. Endskiøndt det ikke var ordnet, opdagede jeg snart at det bevarede en betydelig Deel gamle og mærkværdige Actstykker fra den Tid, da Malmö og Skaane hørte til Danmark; af hvilke uden Tvivl de fleste hidtil have været enten ubekendte, eller ubenyttede. Vel tillod Tiden mig ikke, saa nøie, som jeg havde ønsket, at giennemgaae Alt hvad der kunde have historisk Mærkværdighed; hvilket desuden var umueligt ved den Tilstand, hvori dette Archiv, som en Folge af dets Flytninger og adskillige Forandringer, for Diebliffet befandt sig; men jeg opnaaede dog at kunne samle og gøre mig saameget bekendt med de ældste originale Kongebreve og andre Diplomer og Documenter, som her foresindes, at jeg i Korthed kunde optegne deres Datum og Indhold. Jeg meddeler denne Fortegnelse, da den forekommer mig at have saamegen historisk Interesse, at den fortjener jo for jo heller at blive bekendt for begge Landes Historieforskere, og forbeholder mig, næste Aar at bekendtgjøre noget mere om denne Gienstand; i det jeg haaber til den Tid at kunne fornye mine Undersøgelser, og opholde mig saa længe paa Stedet, at jeg fuldstændigen kan giennemgaae Archivet, og navnlig de ældre Documenter og

Breve m. m., som det indeholder. Man vil saaledes her vel iffun finde en Registratur over den ældste Deel af Malmö Stads-Archiv, med ganske kort Angivelse af Brevenes Indhold; men ogsaa denne, troer jeg, vil være til Nytte, saavel til Oversigt af den hele Række af danske Kongers, Staden givne Privilegier, og andre Forhandlinger med dens Øvrighed og Borgere, indtil Midten af det 16de Aarhundrede; som til at henlede Opmærksomheden paa enkelte særskilte historiske Data.

Den her meddeelte Fortegnelse gaaer indtil Kong Christian den Tredies Død. Foreløbigen kan bemærkes, at efter den Tid voxer Antallet af Archivdocumenter med Alene; og der findes bl. a. af Kongerne Frederik II., Christian IV. og Frederik III. en stor Mængde originale, egenhændigt undertegnede Breve. Af nogle Optegnelser, som et Medlem af Malmö Stads Magistrat i senere Tider har gjort, erfares: at Archivets ældste Dombog skal gaae fra Aar 1509 til 1536. Jeg har hidtil ikke blandt de ældre Archivsager faaet Ole paa dette interessante Stykke; men haaber, at det dog endnu vil være i Behold. Fra Aar 1536 er der ingen Lacune i Rækken af Dombøgerne. De originale Acter, som jeg hidtil har kunnet opdage, ere (for Alene 1553—1557) følgende:

1553.

1. R. Magnus Gritsen i Sverrige fastsætter, paa Malmö Borgers Begiering, de „consuetudines et statuta“, som skulle gælde for Malmö Stad, i Overeensstemmelse med det, som „dilecti nostri cives Lundenses a nobis habere noscuntur.“ Dat. *Helsingborg* in vigilia Thomæ Apostoli (20 Decbr.)

Sigillet fattes. Brevet, som er paa Latin, ligger tydeligt til Grund for det følgende.

1560.

2. Kong Baldemar i Danmark fornyer „privilegia.

jura, consuetudines, libertates et gratias", som have været Malmö bevilgede af ældre Konger. Dat. *Lundis feria 4ta ante natale Domini.* (23. Decbr.)

Dette Kongebrev Hayes kun i en original Bidsæse, meddeelt af *Allo Kathonis*, *Canonicus Lundensis*, *Bartholdus Linten* (?), persona ecclesiae S. Petri in Malmoghe, m. fl. die b. Calixti (14 Octbr.) 1378. Sigillerne ere borte. Brevet stemmer næsten i Alt overeens med det foregaaende; men er noget udførligere. Det er Originalen til den Afskrift, som er bleven aftrykt i R. Rosenvinges „Samling af gamle danske Love.“ V. S. 70 og flg.; og nu kan, ved Hielp af denne Original, de Feil rettes, som Rosenvinge har bemærket ved bemeldte Afskrift; ligesom flere, der ere blevene ubemærkede af ham. Saaledes forsvinder strax i Begyndelsen det besynderlige „sceptum tenentibus“, som Udgiveren har optaget og søgt at forklare, og som thaa ombyttes med det meget sædvanlige „scriptum cernentibus“.

De herefter opregnede Diplomer og Breve ere alle paa Dansk.

1415.

3. Kong Erik fornyer Privilegier og Anordninger for Staden Malmö: „dat. in castro nostro *Helsingborg*, dominica proxima post festum invencionis S. Crucis.“ (5. Mai.)

Brevet er ikke meget andet end en Oversættelse af det foregaaende, og stemmer meget nær overeens med en Stadsret for Landskrone, som Rosenvinge efter en Afskrift har ladet aftrykke i bemeldte Samling. V. S. 81. Rosenvinge har ligeledes kiendt en Afskrift af Anordningen for Malmö, og taget Hensyn paa denne i sin Udgave. Originalen i Malmö Archiv giver Anledning til flere Rettelser.

1421.

4. Kong Erik skienker Malmö Stads Borgmestere og Raadmænd Eiendommen *Henrikstorp*, „synnen *Malmoghe i Oxie herith*“. Dat. *Worthingborg*, castro nostro, infra octavas visitacionis b. Marie virginis gloriose.

1429.

5. R. Erik bevilger Borgmesterne i Malmö Ret til at bære „gull oc sørgyll“, i Anledning af Tjenester, som de

havde bevist mod Danmarks Konge. D. *København*, feria sexta infra octavas pentecostes." (20. Mai.)

Dette Document er i ældre Tider blevet borttaget af Stadsarchivet, og siden kommet i en privat Mands Hænder, af hvem Jorf. til denne Fortegnelse for et Par Aar siden erholdt Documentet til Foræring, men skienkede det til Lunds Universitetsbibliothek; da det dengang var ham og enhver Anden ubekendt, hvor vigtig og betydelig en Samling af Staden vedkommende Breve, Raadhuusarchivet bevarede. Da en ældre Fortegnelse over Diplomer i dette Archiv udbiiser, at det her omhandlede Document har tilhørt samme, er det nu kommet tilbage paa sit rette Sted.

1434.

6. K. Erik meddeler Borgermestere og Raadmænd i Malmö Fuldmagt til at følge hvad der tilhører Kronen af Anders Mortensens Grundeieendomme i Malmö. Kallundborg, feria quarta post dom. palmarum. (21. Martii.)

1437.

7. K. Erik forordner, hvorledes Malmö Stadsbaaben skal være beskaffet. En Tegning er meddeelt i Brevet, givet i Visborg paa Gulland, die b. Georgii. (23. April)

Tegningen er gjort med Omsorg, og udmalet med Farver. Uden Tvivl er det en af de ældste officielle Tegninger, som den nordiske Konsthistorie har at fremvise.

1440.

8. 9. K. Christoffer bekræfter ved tvende Breve, af hvilke det ene er noget udførligere end det andet, Malmö Stads Privilegier. Det ene Brev er dat. Helsingborg, feria proxima post festum b. Martini (12. Nov.); det andet sammesteds, dominica proxima post festum b. Martini (13. Novbr.)

1446.

10. K. Christoffer giver adskillige Anordninger for Malmö Stad og dens Borgerkab, i Følge af Byfogdens,

Hans Myndels, samt Borgermesterens og Raadets Forestilling til Kongen. Datum in Castro nostro *Halsnes*, die Lucie. (13 Decbr.)

1449.

11. R. Christiern stadfæster Malmö Stads Privilegier. Datum in Castro nostro *Haffnensi*. Dominica quasimodogeniti. (20. April.)

1451.

12. R. Christiern stadfæster paa ny Malmøes Privilegier, og giver Staden Løfte om Toldfrihed, m. m. *Kallundsborg*, feria sexta proxima post festum b. Johannis ante portam latinam. (7. Mai.)

1452.

13. R. Christiern eftergiver Staden Malmö i Skat „uppa thry hundrethe lubeske mark“ for bevilgt Trosskab mod Kongen i den forløbne Vinter. Brevet er givet „uppa vart slot Kopenhagen St. Jørgens Væsten“ (22. Apr.), og har Underkriften: „ad relacionem D. Ottonis Nielsen, magistri curie.“

14. R. Christiern stadfæster et Brev af R. Erik, dateret *Serisleff*, die b. Scholasticæ virginis (10. Febr.) A. 1434, hvilket Brev, som heelt meddeles, indeholdt Tilladelse og Rettighed til „at fæsthe oc mure Malmöghes by“. Givet i *Kopenhagen*, „die decollacionis b. Johannis baptiste.“ (29. Aug.)

1456.

25. R. Christiern skænker Myntmesteren i Malmö, *Henrik Dringelberg*, en Kronens Jord og Grund i Malmö, „Norden næst *Sanctorum Simonis ac Jude Apostoli capella*“. Givet i *Kopenhagen*, die b. *Nicholai episcopi et confessoris*. (6. Decbr.)

1457.

16. R. Christiern giver Malmö Borgere Rettighed til at bierge deres Gods, hvorhelst det strander i Danmark eller Norge. Dat. Helsingborg, die b. Blasii Episcopi et Martyris. (3. Febr.)

Seglet er vel bevaret.

1458.

17. R. Christiern stadfæster R. Grifs Gave til Staden Malmö af Henrikstorp. (s. ovenfor Nr. 4.) „Dat. in curia Malmoghe, die Hippoliti martyris.” (13. Aug.)

Alle foregaaende Diplomer ere paa Pergament; det samme gielder om de følgende; for saavidt det ikke udtrykkeligt bemærkes, at noget af dem er paa Papir.

1478.

18. R. Christian befaler Malmöboerne at stifte ham „halffdelen aff then hielpp”, som de have lovet ham „i rede penninge”, hvilke „gøres hannem storlige behoff”; det øvrige erklærer Kongen, at ville annamme i Varer. Kopenhaffn, feria sexta proxima post dominicam jubilate (17. April.)

Brevet, som slutes med den Pilsen: „In Christo valete!” synes mere at være et Haandbrev, end et Cancellie-Document. Det er paa Papir, og har Levninger af et Segl; Udskriften er: Dilectis nobis proconsulibus et consulibus totique communitati nostre Malmog.

1481.

18. R. Christiern giver Borgermestere og Raadmænd i Malmö en Jord, liggende „Vester hos Malmoghe”, paa hvilken de ogsaa tilforn havde haft Brev, og hvorpaa Kongen tilslader dem at bygge en Mølle. d. Malmog. in profesto b. Johannis ante portam latinam. (5. Maj.) Underskrift: D^{nus} Rex per se, presente Henrico Dringelberg, monetario Malmog.

1483.

20. R. Hans tager Malmö i sin kongelige Beskiærmelse,

og stadfæster Byens ældre Privilegier. d. *Köpenhaffn*, seria quinta pentecostes. (22. Mai). Underskrift: ad mandatum Dni regis, In presencia consiliariorum in consilio congregatorum.

1487.

21. 22. R. Hans stadfæster ved tvende; med eet Segl forsynede Breve, Malmö's Privilegier, og giver adskillige Anordninger, Staden vedkommende. d. *Köpenhaffn* die b. Juliane virginis. (16. Febr.)

Seglets Stempel er astrykt paa begge Sider af Sigillvoret, og begge Astryk ere meget vel bevarede.

1489.

23. R. Hans forbyder Indførsel af fremmed Øl i Malmö. d. *Malmoghe* in profesto b. Petri cathedre. (21. Febr.)

Brevet er paa Papir med Levninger af et Segl.

1491.

24. R. Hans, i Nærværelse af Rigets Hovmester, Cantzler og Fl. befaler Tønne Tønnesen at nedbryde et Huus paa „Helicstede bro“, som var til Forsang for Malmö Borgere, da der skete Udsalg af Øl og Brød. Malmö, Onsdag efter Søndagen *Reminiscere*. (1. Martii.)

25. R. Hans giver adskillige Forskrifter angaaende Handel i Malmö, saavel af udenlandske Kiøbmænd, som af Bønder. *Kiøbenhavn*, secunda seria Pentecostes. (23. Mai.)

Brevet er paa Papir, hvis Vandmærke er et nedvendt Hjerte med et Kors i Midten. Et noget lignende findes i Nr. 18.

1493.

26. R. Hans tillader Borgermestere, Raad og menige Almue i Malmö at handle med den kongelige Skibsflaade, naar

en saadan findes i Sundet. Rishenh. feria 6ta infra octavam S. Martini episcopi et confessoris. (15. Novbr.)

1500.

27. R. Hans udsleder Brev om et Magestifte imellem Kronen og Malmö Stad. Kronen faaer et Huus i Malmö; Staden derimod Segemølle, for hvilken dog en aarlig Afgift skulde ydes. Givet paa Nyborg Slot Pindsedag (7. Junii.) Underskrift: „Donus rex et Dnus Pouel Laxmand, magister curie.”

Med Brevet ligge tre Quittantser paa Papir, den første af R. Hans, og to senere, som bevidne, at Afgiften for Segemølle er bleven betalt.

1502.

28. R. Hans forbyder Bønder i Staane at drive Handel i Kjøbstæderne, undtagen under visse foreskrevne Vilkaar. Lund, Sanct Knud Konges Aften. (9. Julii.) Underskrift: Ad relacionem Dni Andree, electi et confirmati Othoniensis.

29. R. Hans anordner: at de skaanske Kjøbstæder aarliggen skulle udsikke Sendebud til Lund, for der at raadslaae om deres Handel og andre fælles Anliggender. Malmö, „Onsdagen efter S. Knuds Dag”. (13. Julii.) Underskrift: Rel. Johannes Andersen, electi Othoniensis.

1504.

30. R. Hans tilskrifer Borgermestere, Raadmænd og Byfoged i Malmö, at de skulle opsætte Ransagning og Forhør i en Sag, der var reist imod Marquard Skriveres Søster, og med Lempe behandle hende, der sad fængslet i Malmö for Mistanke om at have forvoldt en Svogers Død. Kongen vilde med det første selv komme over til Staden, for at undersøge og afgjøre denne Sag. „Screffuit paa vort slott Zwungshouet helge kors afften exaltacionis.” (13. Decbr.)

Paa Papir, uden noget Bandmærke. Udskrift: „Dess Eitel. wore tere vndersotter, Borgemestere, Raader oc byfoget vdi wor köpfstad Malmö.”

1506.

31. R. Hans anbefaler Borgermestere og Raadmænd i Malmö, at de ei ville hindre Borgermesteren i Helsingør, Jens Nielsen, i hans lovlige Besiddelse af en Gaard i Malmö, kaldet Strandgaarden, som han ved Arv havde erholdt, og for sin Arveret kunde opvise fuld Siemmel. Kiøbenh. Fredagen næst efter S. Pauli conversionis Dag. (30. Jan.)

Paa Papir, uden Bandmærke, med den sædvanlige Udskrift.

32. R. Hans forbyder Borgere i Malmö, Lund og Bæ at besøge hverandres Torv med Handelsvarer. Graabroders Kloster i Lund, Onsdagen efter dominica oculi. (18. Martz.)

1510.

33. R. Hans befaler Borgermestrene i Malmö, ufortøvet at sende det M, hvorum Kongens Undersaatter der i Staden have fanget Strivelse, at lade det brygge til Kongens Behov." Kiøbenh. 3die Dag Paaske. (2. April.)

Paa Papir. Udskrift: „Off elskelig Hanss Michelfsen, wor borgermester wdi Malmö.“

34. R. Hans befaler Borgermester, Raadmænd og Menigheden i Malmö, at være hans Raad „hørige og lydige“, saa vel alle tilsammen, som hver og een i Særdeleshed, naar Noget af dem skulde indfinde sig i Skaane; og da være dem til Bistand med Mandskab og Heste. Kiøbenh. Fredagen efter Bonifacii Episc. Dag. (7. Junii.)

35. R. Hans befaler Borgermester og Raad i Malmö, ufortøvet at oversende til Kiøbenhavn „tre gode Roeskuder, med Taffel, Loug og andet Redskab, som der til hør . . . og antvorde dem os elskelig Søren Norby paa vore Begne.“ Paa hver Skude skulde være 3 Raadsmænd, som kunde føre den tilbage. Kallundborg, Fredagen næst efter St. Severini Dag. (25. Octbr.)

Paa Papir. Udskriften den sædvanlige.

1514.

36. R. Christiern dommer i en Sag imellem Borgermesteren Hans Mikkelsen og Raadmændene paa den ene Side, samt Skrædderen, Peder Jyde, paa den anden. Peder Jyde benaades paa Livet, men skal rømme Malmö. *Kjøbenhavn. Dorotheæ Virginis Dag. (6. Febr.)*

1516.

37. R. Christiern tillægger Stæderne i Skaane og Halland adskillige Rettigheder, i Anledning af indløbne Klagemaal over det ulovlige Indpas, som disse Stæders Handel maatte lide. *Malmö, Tirsdagen efter Søndagen Latare. (4. Martz.)*

1518.

38. Borgermestere og Raadmænd udstede en Anordning for Bryggerlauget i Malmö, efter den Fuldmagt, som er givet dem af ældre Konger, og særdeles af Kong Christiern. *Malmö, Onsdagen efter Mariæ Kenseles Dag. (3. Febr.)*

39. R. Christiern stadfæster Malmö Stads Privilegier. *Kjøbenhavn, Vor Frue Dag annunciationis. (25. Martz.)*

Et stort, udmærket Pergaments-Diplom, skrevet med den største Omfarg. Underkrift: *Ex mandato Regis proprio*

40. R. Christiern anmoder Menigheden i Malmö, at ville have Taa modighed med de Knegte, som ere forlagte der til Staden, og give dem Biergning „med Øl og Mad“ endnu en kort Tid, hvorefter Kongen vil have Omfarg for at befrie Staden for dette Besvær. *Kjøbenhavn. Onsdagen næst efter St. Marci Dag. (28. April.)*

Paa Papir uden Båndmærke. Udskriften den sædvanlige.

41. R. Christiern anmoder Menigheden i Malmö om at holde paa rede Haand for de Ryttere, der skulle komme fra Bø og blive i Malmö 2 til 3 Nætter over, hvad de maatte

behøve at købe, saasom Skoe, Skjorter m. m. Kjøbenh.
Fredagen efter Hellig Egeus Dag. (4. Juni.)

Paa Papir; med et Mærke, hvoraf kun en liden Deel i en Kant er tilovers. Sædvanlig Udskrift.

42. R. Christiern underretter Malmöboerne om, at
eftersom der nu er Ufred imellem ham og de Svenske, saa
agter Kongen at holde Krigsfolk i Skaane, og sender nu til
Malmö et hundrede Knegte, som der skulle have deres Under-
hold. Kjøbenh. 11,000 Jomfruers Dag. (21. Octbr.)

Paa Papir. Sædvanlig Udskrift.

43. R. Christiern anmoder Borgermestere og Raadmænd
i Malmö om at lade Brevviseren Belten van Stratsborg,
som med sine to Staldbrodre skulde have Vorgeleie i Malmö, anvist
Qvarter og fornødent Underhold. Kjøbenh. Lørdag efter
Sanctor. Simonis et Judæ Apostolorum Dag (28. Octbr.)

Paa Papir. Sædvanlig Udskrift.

44. R. Christiern melder Borgermestere, Raadmænd
og menige Borgere i Malmö, at han har befalet Hovedsman-
den over de i denne Stad indlagte Ryttere, at holde disse til
Rolighed og god Orden og Skik; ligesom han ogsaa har givet
Befaling, at herefter ikke flere end 140 Ryttere skulle have
deres Qvarter i Malmö. Onsdag efter St. Mortensdag.
(17. Novbr.)

Brevet er paa Papir, og har en Levning af Bandmærket i Kanten.

1520.

45. Borgerfabet i Malmö indgaaer, i Overværelse af
Borgermester og Raad og med disses Bekræftelse, en Overeens-
komst om, hvorledes Handel og Kjøbmandskab herefter skal
drives med Landalmuen. Malmö, Fredagen næst før St.
Catharinæ Dag. (23. Novbr.)

Diplom paa Pergament, skrevet med megen Omhu, og forsynet med
en stor Mængde Borgeres vel bevarede hangende Segl. Paa Remmen
af disse findes Tiernes Navne skrevne.

1521.

46. K. Christiern udsteder et aabent Brev, hvori han fastsætter og bekræfter de Rettigheder, der tilkomme samtlige Indbyggere i Skaane. Kiøbenhavn, Søndagen Esto mihi. (10. Febr.)

Et jærkligt og pragtfuldt Diplom, hvis Sigill, som har hængt i røde og hvide Sisselidsler, dog er borte. Uden paa er tegnet med en gammel Haand: Kong Christian privilegier som fangen sidder.

47. Elizabeth, Danmarks, Sverriges og Norges Dronning, forbyder Malmö Borgere at udføre Victualier til Eydsland; men tillader dem at afhænde saadanne Varer i Bytte til Kjøbmænd fra „Stæderne“ (Hansestæderne), naar disse komme til Staden med Varer, som Indbyggerne behøve. Kiøbenh. St. Pauli Apostoli Dag (30 Jun.)

Paa Papir, med sædvanlig Underkrift.

1522.

48. Kong Christiern udfærdiger en almindelig Skikkelse og Ordinantie for Stæderne i Danmark. Kiøbenh., Hell. tre Kongers Dag. (6 Jan.)

Paa Papir, i Form af en Bog, med Omslag af Pergament. — At dette er et originalt Exemplar, kendes af de Huller, hvorigennem Sigillens Lidsler have gaaet. Det er en af Originalerne til Kong Christiern den Andens saakaldte Verdslige Lov, som sidst er udgivet i Rosderup-Rosenvinges Samling af danske Love. IV. S. 71 o. flg. At det her bevarede Exemplar har været bestemt for de Skaanske Stæder, sees deraf at i Lovens første Artikel nævnes „hwar köpstadh i Schonne“. (Jvf. Rosenvinges Indledn. S. XXIV. XXV.) Denne Malmöke Codex vil ikke være uden Betydning med Hensyn til Textens senere Sammenligning.

49. K. Christiern tilskrifer Borgermestere og Raadmænd i Malmö, at han selv vil afgive Dom i Sagen mod en Borger i Staden, som havde ihjelskudt en af sine Medborgere. Drabsmanden, der opholdt sig i et Kloster, skulde imidlertid være fri, men maatte dog ikke begive sig bort fra Borgen. (?) Inden Kongen afgav Dommen, skulde Borgermester og Raad

„udgrænste Sagen efter som den forløben er.“ — Skrevet paa vort Slot (Navnet er glemt) S. Matthæi Apostoli Aften. (23 Febr.)

Paa Papir, med nogenlunde fuldstændigt Båndmærke, og sædvanlig Udskrift.

1523.

50. Ege Urne og flere af Rigets Raad komme overens om med Borgermestere og Raadmænd i Malmø, at denne Stad skal opgives til K. Frederik og Rigets Raad, hvorimod Staden forsikres om at nyde dens gamle Rettigheder og Fordele. Roeskilde, Onsdagen før Joul. (23. Decbr.) *)

En stor Mængde af dem, som sluttede dette Fordrag, have vedhængt deres Segl.

1524.

51. Kong Frederik bekræfter det foregaaende Fordrag. Kiøbenh. Onsdagen efter St. Botulphi Dag. (22. Junii.)

1525.

52. Den skaanske Adel bekræfter ligeledes Fordraget om Malmø og Landets Overgivelse til K. Frederik. Malmø, fjerde Paaske dag. (19. April.)

En stor Mængde Adelige have vedhængt deres Segl, paa hvis Remme Navnene findes.

*) Denne Overeenskomst findes under Navn af „Malmø Contract“ indført i Cancellie-Registranten over kongel. Breve og Forhandlinger under Frederik I. fol. 294 b. (Ligeledes hos Hvitsfeldt L. II. p. 1260—62; og i Registranten fol. 311 b. et Preliminair-Fordrag om Overgivelsen af Kiøbenhavn og Malmø, dat. 26 Nov. 1523.) Derimod forekommer hverken i Registranten, eller hos Hvitsfeldt, nogen Copie af de ovenfor under Nr. 51 og 52 anførte Bekræftelser af Nr. 50, eller Malmø-Contract. Bemeldte Registrant indeholder derimod adskillige vigtige Breve af K. Frederik I., Malmø vedkommende (f. Ex. en Tarif eller Toldbrulle for indgaaende Vare, især Viin og Öl, af 25. Marts 1527, som mangle i nærværende Fortegnelse.

53. K. Frederik befaler Borgerne i Malmö, at bygge de øde Tomter i Staden. Kiøbenh. Søndagen efter Bartholomæi Apost. Dag. (27. Aug.)

1526.

54. K. Frederik forordner, at Malmö skal have 4 Borgermestere og 12 Raadmænd. Odense, Sanct Andreæ Apost. Aften. (29. Novbr.)

65. K. Frederik overdrager en øde Jord i Malmö, Sonden for den saakaldte „Axelsgaard“, til Borgerfabet, for der at indrette et saakaldet „Compagnie“ (Gilde) for Handelsens Skyld*). „Givet paa Vort Slot Næsbjghoved“ (ved Odense) Sanct Andreæ Apost. Aften. (29. Novbr.)

56. K. Frederik udsteder Anordninger om Gilder og „Embeder“ (Haandværkslaug) i Malmö. Odense, S. Barbara Dag. (4. Decbr.)

Paa Papir.

1528.

57. K. Frederik skienker Graabroderklostret i Malmö til et Hospital, og Selligaandshuset sammesteds til Raadhuss for Staden. Gottorp, St. Francisci Dag. (4. Octbr.)

1529.

58. K. Frederik anslaaer endeel geistligt Gods i Malmö til et Hospital, hvor „en Lærefader“ skulde findes, og til

*) Dette Brev findes i Frederik I. Registrant. fol. 330 b. Kongen tilfæder Borgerne i Malmö: „at opbygge et Compagnie, der som menige danske Kiøbmænd af alt Riget maa og skulle søge og holde Kiøbmænds-Lag, og der bruge deres Kiøbmandskab, ligesom andre fremmede og tydske Kiøbmænd gjøre.“ En Dom angaaende den her omtalte Axelsgaard i Malmö, som „efter K. Eriks Brevs Lydelse“ var skienket Hr. Axel Pedersen for Livstid og hans Arvinger efter ham (17 Aug. 1525) f. Registranten fol. 303 b.

Anm. af Red.

Underhold for 3 eller 4 „Væremestere“. Kiøbenh. Eoverdagen efter octavas corporis Christi. (5. Junii.)

59. Henrik Hansen, Præst og Sogneherre i Malmö, afftaaer til Borgermestere og Raad sammesteds sit „Kald og Væn“, for at de ved St. Petri Kirke maatte forordne en anden Prædikant og Værefader. Malmö, St. Mikkelldag. (29. Sept.)

Flere Vidner have vedhængt deres Segl.

1530.

60. K. Frederik bevilger Malmöboernes Begiering, at de til deres Tare maa anvende et S. Mariæ Magdalene Capel i Staden, for at bruge det til et „Vyssehuus“. Kongen underretter dem tillige om, at han har befaleet Holger Ulfstand, iffe at gjøre Borgerne nogen Hinder, i Henseende til Benyttelsen af Helligaandshuset. Gottorp, Eoverdagen efter S. Scholasticæ Dag. (12. Febr.)

Paa Papir, uden Bandmærke. Udskrift: „Dess elskelige Bore fiere troo Undersatthe, Borgemeister og Raadh vdi vor Staadt Malmö.“

61. K. Frederik opfordrer Almuen i de nærmest om Malmö liggende Herreder, at understøtte med Gaver det i Staden oprettede Hospital. Kiøbenh. Mandagen efter Vor Frue Dag visitacionis. (4. Jullii.)

1534.

62. Grev Christoffer af Oldenborg underretter Borgemeister, Raad og Menighed i Malmö om, at Fuldmægtige fra Stæderne i Siælland, Skaane og Smaalandene have været samlede i Kiøbenhavn og lovet 25de Penning af alt Gøds, løst og fast, for Kong Christiernes Befrielse og Indsættelse i sit Rige. Han opfordrer Malmö Borgerskab, at være villige til at yde samme Afgift. Kiøbenh. St. Sørensdag. (23. Octbr.)

Paa Papir med fuldstændigt Bandmærke, i Form liigt et stort gothisk O, som neden til ender i en Tvege.

63. Borgermestere og Raad i Malmö affige deres Edfælsighed med Danmarks Riges Raad, og love at ville erkende den skaanske Adels Rettigheder og Lunde Domcapitels Besiddelsesret til deres Eiendomme. Malmö, Mandagen efter S. Andreæ Dag. (7. Decbr.)

Diplomet er forsynet med en stor Mængde hængende Segl.

1536.

64. K. Christian III. antager Malmö's Underkastelse, efterat Staden ved deputerede Sendebud havde givet sig under Kongen, som nu tillige bekræfter dens gamle Friheder og Rettigheder. Helsingør, d. 6te April.

1537.

65. K. Christian III. forbyder Bønderne at købe Orer og andet Dvæg af Fremmede i Malmö. Malmö, Torsdagen efter St. Michelsdag. (4. Octbr.)

1541.

66. K. Christian bekræfter en imellem Capittlet i Lund og Raadet i Malmö, i Kongens Overværelse, sluttet Overeenskomst om de geistlige Godser i Malmö. Kjöbenhavn. Tirsdagen efter 3die Søndag efter Paaske. (10. Mai.)

66. b. Domcapittlet i Lund vedgaaer ovenstaaende Overeenskomst, som i dette Brev tillige meddeles. Lund, St. Laurentii Dag. (10. Aug.)

1542.

67. Herredsfogden Rasmus Skriver gjør, paa en deel Bønders Vegne, Rede for en Forretning, som var holdt for at undersøge og fastsætte det rette Markeskiel imellem Malmö og Østre-Skråflinge. Dat. Østre-Skråflinge Mark, Søndagen før Christi Himmelfart. (14. Mai.)

Paa Papir.

1544.

68—70. Forskiellige Personers Vidnesbyrd angaaende samme Markeskiel. Malmö.

Paa Papir.

1545.

71. Borgermestere, Raadmænd og Menighed i Malmö vedtage Beslutning om Torvedage og Markeder i Staden, ligesom om adskillige Bestemmelser angaaende Handel, Laug og Haandværker. Malmö, d. 2den April.

Med en stor Mængde vedhængende Segl.

1546.

72. Anordning angaaende Bryllupper og Barselgilder i Malmö.

Et Udkast paa Papir, uden Underkrift.

73. K. Christian III. giver de skaanske Stæder en Handels-Anordning m. m., efterat have hørt Betænkning herom af Stadens Udsendte. Lund, St. Michelsdag. (29. Sept.)

1546 (eller 1547?).

74. Legat af Jørgen Koch og hans Hustru Sidse Korts Datter for Nødlidende i Malmö.

75. Borgermester og Raad i Malmö bekræfte, og paa Stadens Vegne modtage bemeldte Legat.

Data i begge disse Pergamentsbreve ere utydelige; det sidste har mange hængende Segl og egenhændige Underkrifter af Jørgen Koch og hans Hustru.

1549.

76. Stig Poré, K. Christian den Tredies Befalingsmand paa Lundegaard, overgiver Abrahams Altar og Vicaria

til Christian Strand paa vilse Vilkaar. Lundegaard,
St. Pauli Dag. (25. Jan.)¹⁾

1550.

77. Peder Sziver, Cantor i Lund, med Flere, afgive Bidnesbyrd om det forhen (1542) omhandlede Markeskiel imellem Malmö og Östre-Skæfvinge. Lund d. 18de Marts.

1553.

78. Christian III. anordner, hvorledes faste Giendommens Salg eller Pantfætning skal tinglæses. Kiøbenh. Torsdag næst efter S. Joh. Baptists Dag. (29. Junii.)

1556.

79. Christian III. paalægger en Afgift, at udrede af øde Gaarde i Malmö, m. m. Kiøbenh. d. 26de Oct.

Paa Papir, med Kongens egenhændige Underskrift.

1557.

80. Christian III. bevilger Sæd af sin Gaard i Lund til Hospitalet i Malmö. Kiøbenh. d. 15de Junii.

Paa Papir, med egenhændig Underskrift.

81. 82. Kiøsebrev og Fæstebrev, det første udstedt af Borgermester Niels Ipsen, det sidste af Malmö Byting paa en Giendom, afhændet af Staden til Niels Iyde. Malmö, d. 14de Novbr.

¹⁾ Nemlig den sædvanlige Povelsmisse, Pauli conversio; derimod er Pauli commemoratio d. 30. Junii.
